

MAJANDUSTEATED

Weekly Bulletin of the Institute of Economic Research

KONJUNKTUURINSTITUUDI VALJAANNE

ILMUB KORD NÄDALAS

TOIMETUS JA TALITUS

TALLINN, Toomkooli 13, tel. 468-24.

Tellimishind aastas Kr. 5.—

Ühes kuukirjaga „Konjunktuur“ Kr. 12.—

Üksik number 15 senti

KONJUNKTUURINSTITUUDI DIREKTOR

JA VASTUTAV TOIMETAJA

A. PULLERITS

TOIMETAJA A. TOOMS

Majandussektsooni juhataja J. Janusson

Sektsooni nõukogu esimees A. Meerits

Põllumajandussektsooni juhataja J. Kurkus

Sektsooni nõukogu esimees Prof. P. Köpp

Riigimajanduse osa toimetaja A. Keller

Nr. 6

Tallinn, 11. veebruaril 1936

II aastakäik

SISU:

Lhk.

POLLUMAJANDUS	
Põllumajandusliku nõuandetöö tulemusi 1935. a.	104
TOOSTUS JA KAUBANDUS.	
Metsakaubanduse seisukord	107
Raudtee tugevus ja tulud detsembris	109
Mootorsõidukite arv 1. I 1936. a.	110
Lühimuudiseid	110
RAHANDUS	
Riigitulude laekumine jaanuaris	111
HINNAD	
Valuutihinnad	112
Tähtsamad hinnad ja noteeringud	113
POLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD	
Põllumajanduslik väljavedu	112
Võiturg	113
Peokoniturg	114
Tapaloomade- ja lihaturg	114
Piimaturg	115
Teraviljaturg	115
Linaturg	116
Kartuliturg	116
Kalaturg	117
INFORMATSIOONI OSA	
Eesti Panga nädalaaruanne	117
VALISMINISTERIUMI VALISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED	
Õvetsi majanduslik olukord	118
Inglise rahanduslikud kavad ühenduses Doonau bassiniga	119
Saksa väliskaubanduse korraldamine kliiringuga	120
Leedu sigade müük N.-Venesse 1936. a.	120
Olaine soo kuivatamine Lätis	121
Belgia viljasaak	121
Rootsi väliskaubandus 1935. a.	121

CONTENTS:

Page

AGRICULTURE	
Results of Agricultural Counsel Work in 1935	104
INDUSTRY AND TRADE	
Timber Trade Conditions	107
Activity and Revenue of Railways, December 1935	109
Number of Motor Vehicles on January 1936	110
Sundry Information	110
FINANCES	
State Revenue in January	111
PRICES.	
Exchange Rates	112
Prices and Quotations	113
AGRICULTURAL MARKETS	
Export of Agricultural Products	112
Butter Market	112
Bacon Market	114
Cattle and Meat Market	114
Milk Market	115
Grain Market	115
Flax Market	116
Potato Market	116
Fish Market	117
INFORMATION PART	
Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return	117
FOREIGN TRADE DEPARTMENT INFORMATION	
Economic Conditions in Switzerland	118
England's Financial Plans in Connection with Danube Basin	119
Organizing of German Foreign Trade by Clearing	120
Sale of Pigs by Lithuania to U.S.S.R.	120
Drainage of Olaine Swamp	121
Crop Production of Belgium	121
Swedish Foreign Trade in 1935	121

Fr. R. Kreitzberg
nim. ENK. R. K. K.
Raamatuõnne

PÖLLUMAJANDUS

PÖLLUMAJANDUSLIKU NÕUANDETÖÖ TULEMUSI 1935. a. RESULTS OF AGRICULTURAL COUNSEL WORK IN 1935.

V. Ojamaa.

Organisatsioon. Põllumajanduslik nõuandetöö toimub vastavate tööjõudude ja eriseltside kaudu.

Jaoskonna maatulunduskonsulentide jaoskondi on 47, ühe konsulendi kohta tuleb keskmiselt 3000 talundit. Põllutöökoja juures töötavaid eriseltse on 24, kes töötavad igalüks teatud talukäitise tegevuse eriharude edendamise alal. Eriseltside ümber on koondunud vastaval alal heade tulemustega ja erilise huviiga töötavad põllumehed. Eriseltside kaudu jälgitakse üksikute harude edendamist, korraldatakse katseid, selgitatakse, kuidas sel alal tuleb töötada otstarbekalt, katsetatakse ja propageeritakse uuendusi ning hoolitsetakse, et konsulendid oleksid järjest informeeritud otstarbekaist võtteist ning saavutisist talukäitisharude korrastuses.

1935. a. nõuandetegevuses olid tähtsamad:

- 1) karjakasvatuse propaganda-aasta ja 2) uudismaade ülesharimise premeerimisega seotud ülesanded.

Karjakasvatuse propaganda-aasta.
Live Stock Breeding Propaganda Year.

Põllutöökoda kuulutas 1935. a. karjakasvatuse propaganda-aastaks. Töö põhimõtteks seati 1) hästi söödetud ja peetud kari

2) tõuväärtuslik kari 3) terve kari. Nende põhimõtete propageerimiseks korraldati 1935. a. esimese 8 kuu jooksul 40 karjapäeva 3560 osavõtjaga ja 179 kursust, koosolekut ja näitekohtuid, kokku 11 030 osavõtjaga.

Neil kursusil käsitati kõiki loomapidamisküsimusi, korraldades tegelikke töid. Uudsemate töödena, mida varem vähem demonstreeritud, tuli juurde loomade välimiku hindamine ja silovalmistamine.

Tõukarja levitamiseks on tähtsamad pullijaamad. Pullijaamu töötab ca 300, juurde asutati 49, normaalseks peetakse 1000 pullijaama.

Nende asutamine oleneb suurel määral seks otstarbeks saadavast abirahast, mille suurusest oleneb, kuipalju neid saab asutada.

Noorkarjanäitusi peeti 19, millest võttis osa 100 talu 300 loomaga. Lüpsivõistlusi peeti 45, millest võttis osa 365 lüpsjat. Lüpsioskuse edendamine on piimakarja arengu tähtsamaid eeldusi. On välja töötamisel uus, otstarbekam kord nende võistluste korraldamiseks.

Tõumaterjali levitamine oli aasta kestel väga elav. Otseselt konsulentide kaudu rahuldati 200 tellimist, kuid peale selle telliti tõuvasakiid ka otse kasvatajalt, karjakontrollassistendite ja tõuseltside kaudu, nii et tegelik levik on vähemalt 3 korda suurem. Seejuures jäi suurem osa tellimisi täitmata, tõumaterjali ei jätkunud. On häid karju, kus kõik vasikad on tellitud ette juba mitme aasta peale.

Karjakontroll, mis on kõigi karjaarendustööde aluseks, on edenenu jõudsasti. Kontrollringide arv tõusis 1935. a. septembris võrreldes möödunud aastaga 22 ehk 10% võrra, karjade arv 1006 ehk 20% võrra ja lehmade arv 7077 ehk 18% võrra. Karjade arv tõusis suhteliselt enam kui lehmade arv. Ajal, mille kohta need arvud käivad, karja vähendamist ei olnud; sellest selgub, et juurdetulijad on väiksemad karjapidajad.

Propaganda-aasta tekitas nii suurt elavust, et kõigi nõudmiste täitmiseks ei jätku enam eelarvels ettenähtud rahalisi võimalusi ja tuli puudus nõutavast materjalist.

1935. a. söödasaak ei olnud rikkalik ja nüüd tuleb karjakasvatajail korraldada oma loomapidamist piinliku täpsusega, et juurde-asetatud vääruslikud tõuloomad ei kannataks alatoitluse all.

Selleks propageeriti sügisel ja jätkatakse talve jooksul täpsate söödaelarvete koostamist. Talvel jätkatakse selgitustöid karjapäevadel ja eriti tegeliku karjapidamise töökursusil. Viimaseid peetakse otse lautades ning osavõtjad teevad läbi kõik loomapidamise alal ettetulevad tööd konsulentide ja kontrollassistendite juhatusel. Tervishoiuküsimusi käsitavad neil karjapäevadel ja kursustel loomaarstid.

Ka ajakirjanduse ja raadio kaudu käsitati 1935. a. loomapidamisküsimusi enam kui varem. Ajakirjades avaldamiseks koostati artiklite seeriaid, nii et aasta jooksul leiab järjekindlat käsitlemist kogu loomapidamise ala koos loomatervishoiuküsimustega.

Uudismaade premeerimine.
Premiums for Cultivation of Virgin Lands.

1934. a. korraldatud rohumaaide propaganda-aasta andis värsket hoogu looduslikus olekus seisvate niitude ja karjamaade kultiveerimisele. Põllutöministeeriumi poolt määrati Põllutöökoja käsutusse kuni 1. XII 1935 176 500 kr. uudismaade ülesharimise premeerimiseks. 1935. a. kevadel avaldas soovi saada preemiaid 7500 talupidajat, kokku ümmargusest 15 000 ha uudismaade ülesharimiseks. Maatulunduskonsulentidel tuli neid vaadata üle ja määrata, kui suur on töö tarve, ning töö lõpetamisel vaadata töö teiskordselt üle ning määrata vastav preemia suurus.

See oli suur töö, sest mõnel konsulendil tuli vaadata suve jooksul üle 300 talu uudismaad, mis asuvad sageli taludest eemal, metsades ja soodes.

Vihmane suvi takistas tublisti kavatsetud töid, mistõttu suudeti täita vast $\frac{1}{2}$ kavatsetud tödest. Paiguti jõudsid teha kavatsetud tööd ainult üksikud.

Sügisel levitati põllumeestele 16 000 kotti fosforiiti rohumaaide väetamiseks, hinnaga à Kr. 1,80 kott.

Muld tulemusi Taimekasvatuse alal koos *Other Results.* uudismaade ülesharimisega on kasvanud jõudsasti veeühingute arv. Viimase poolteise aasta jooksul alustas tööd 100 uut ühingut, nii et praegu töötab 400 ühingut, kelle piirkonnas kuivendatakse kokku ümmargusest 130 000 ha.

Umbes samas ulatuses on edenenud ka väiksemad maaparandused ja vastavalt sellele ka senini vee all seisnud maade kultiveerimine.

Rohumaaide kultuuri õhutamiseks käsi-käes käib sel alal katsetamine, et selgitada otstarbekohasemaid töövõtteid. See kestab juba 8 aastat ja tehakse Eesti Niidu- ja Karjamaade Arendamise Seltsi kaudu. On korraldatud üle 800 katse, mille tulemusena

võib märkida: 1) väetamiskatseid looduslikul rohumaal (saak hektaarilt söötühikuis) väetamata 750, fosfor-kaali väetusega 1200 ja fosfor-kaalisõnniku väetusega 1500, 2) erinevad kultiveerimisvõtted (saak hektaarilt söötühikuis): looduslik rohumaad väetatud 1300, ristikusöödile asutatud karjamaad 1650 ja uuskülviga karjamaad 2050. Võrdluseks võib märkida, et keskmiselt annab hektaari kohta: talivilil 1650, suivilil 1400, kartulil 2800, juurvivil 2200 ja põldhein 1400 sti.

Peale maaparandus- ja rohumaaide kultuuri on tähtsaimaks ülesandeks viljakamate ja saagikindlamate põlluviljade sortide levitamine ja taimekaitse.

Teravilja-, eriti rukkija nisu, semne puhumine toimus 1935. a. sügisel paiguti juba massiliselt. Nõudmine vastavate ainete järele on nii suur, et kauplused müüsid läbi oma tagavarad korduvalt.

Linakasvatuse alal korraldati esmakordselt linapõldude tunnustamist. Maaviljuse tõstmiseks laudasõnniku abil korraldati sõnnikuhoidu ja selle koguse suurendamise võistlusi, mis andsid häid tulemusi. 1935. a. märg suvi halvas tööd tublisti, kuna ei saadud hästi kuivatada turvast aluspõhkuks.

Hobusekasvatuse alal korraldati hobuserautamis-kursusi 10 kohas.

Hoonete värvimine on ala, mis nüüd edeneb jõudsasti. Möödunud aastal vihmased ilmad ja konsulentide suur töökoormis uudismaade ülevaatusega takistasid väga selle ala tööd. Värvimiskursusi korraldati 30, millest võttis osa 332 isikut. Tähtsamaks tulemuseks viimase paari aasta jooksul võib pidada selles töös omandatud kindlaid kogemusi.

Hoonete värvimine huvitab iga põllumeest, kuid see on kallis. Seepärast otsitakse odavamaid viise, millest levinud on peamiselt värvimine n. n. soome-rootsi värvidega. Kuid selle viisi leviku raskuseks on, et literatuursed andmed värvivalmistamisest ei anna praktiliselt alati kindlaid tulemusi, sest kasutatava materjali omadused on väga vahelduvad, tuleb töötada enam tegelikkude kogemuste alusel.

Aianduse alal on asutatud järjekindlale aianduse arendamisele aiandusringide

kaudu. Asjasthuvitatud aiapidajad organiseeritakse tööringidesse, kes palkavad omale ametisse assistendi. Aiandusassistendi ülesanne on juhtida oma ringis kõiki aiatöid, korraldata ühiselt tarvete ja taimede soetamist ja saaduste turustamist, kus see tarvilik. Aiandusringidele antakse toetust assistendi palkamiseks ja tööriistade muretsemiseks.

Abirahastamise korraldus pandi kehtima alles suvel, mistõttu sügiseks ei jõutud aiandusringe asutada eriti rohkearvuliselt. Praegu töötab 15 ringi. 1935/36. a. talvel jätkub uute ringide organiseerimine. Aiandusassistendide ettevalmistuseks korraldati vastav kursus.

Aianduse alal töötab Aiandus-Mesinduse Keskselts, kes koos Põllutöökoja konsulentidega korraldas sügisele üle maa õunte sortimis- ja pakkimiskursusi.

Maaviljuse alal töötavad peale nimetatute veel eriseltsid: E. Niidu ja Karjamaade Arendamise Ühing, E. Kartulikasvatamise Ühing ja E. Lina ja Kanepikasvatajate Selts. Siia kuulub ka Masinatarvitajate Ühisuste Liidu tegevus, kes kursuste ja kirjanduse kaudu levitab teadmusi masinate kasutamise ja ka lõhkeainete käsitlemise alal. Liidu ja Nõuandetalituse konsulentide poolt on korraldatud üle maa üle 50 lõhkeainete käsitlemise kursuse umbes 1000 osavõtjaga.

Loomapidamise alal töötatakse koos tõuseltsidega ja Kontrollühisuste Liiduga. Konsulentide ülesandeks on ka järelevalve kontrollühisuste ja assistentide tegevuse alal.

Peale karjakasvatuse propaganda-aasta töö käib sel alal pidev tegevus loomade söötmise korraldamise, tõumaterjali levitamise, täku-, pulli- ja kuldijaamade asutamise ja loomatervishoiuküsimuste selgitamise alal.

Kursustel ja koosolekul selgitatakse neid küsimusi kohalike olude kohaselt ja samas püütakse korrastada organisatsioone või leida üksikuid isikuid, kes viivad oma ümbruses tarvilikkuspeetud töö tegelikult läbi ja seda õhutavad.

Kogu tegevus loomakasvatuse alal on suunatud loomade tootmisvõime tõstmisele ja toodangu sesoonsuse ühtlustamisele.

Kalanduse edendamine kuulub ka

Nõuandetöö tegevusse. Sel alal on ametis kolm konsulenti. Tähtsamad tulemused on kalahaudumismajade ehitamine Sindis ja Pildulas riikliku toetusega. Kalanduse edendamiseks asutatakse nüüd Kalurite Koda. Kalurite kutsekoja organiseerimist on aidanud organiseerida ka Nõuandetalituse tööjõud.

Põllumajandus- 1935. a. korraldati üle maa
lik näitus. 18 põllumajandusnäitust, mil-
Agricultural le korraldamine on enamasti
Exhibitions. täies ulatuses konsulentide
organiseerida ja teha, eriti kohalikud näitused.

Pealeselle tuleb konsulentidel propageerida näitusi, ergutada osavamaid põllumehi esinema ning toimetama väljapanekute hindamist, eriti siis, kui see on nähtud ette talundis.

Organiseeritud Organiseeritud maanoor-
maanoorte töö. te pere, keda koondab
Work of Organised oma juurde Põllutöökoja
Country Youth. Nõuandetalitus ülemaali-

se maanoorte ühenduse kaudu, on aasta jooksul kasvanud tunduvalt. Põllutöökojas registreeritud maanoorte organisatsioonide arv on tõusnud 141-lt 202-le, koondades oma alla ligi 7000 liikmelise maanoorte pere. Liikmeid on 40% tütar- ja 60% poeglapsi ning vanaduses 13—25, enamuses 17 aastased. Võrreldes eelmise aastaga on liikmete peres märgata tunduvalt noorenemist.

Maade järgi on maanoorte organisatsioonide: Virumaal 25, Järva- 18, Harju- 19, Lääne- 19, Saare- 45, Pärnu- 17, Viljandi- 9, Tartu- 25, Valga- 6, Võru- 18 ja Petserimaal 5.

Enamarenenud maades on noorte poolt kutsutud ellu maakondlikud maanoorte ühendid Saare-, Pärnu-, Järva-, Tartu-, Võru- ja Läänemaal. Viru- ja Tartumaal on asutatud isegi kihelkondlikke maanoorte ühendusi, et korraldada tööd ühtlasemalt ja otstarbekamalt. Liikmete arv organisatsioonis on keskmiselt 30, kõikides 20—40 vahel, mis on eduka töö seisukohalt kõige otstarbekam. Maanoorte organisatsioonide töökavas on ülesandeid, mida 1) noored viivad läbi vabal ajal igaüks oma kodutalus ja 2) mida lahendavad noored ühiselt koos käes. Suvine tegevus toimub peamiselt kodutalus läbiviida-

vate ülesannetega. Igal noorel oli kodutalus oma maalapp, suurusega 50—200 aari, kus kasvatati mitmesuguseid kultuure (aedvilja, põlluvilja, marjapõõsaid ja rajati puukoole) ja tehti mitmesuguseid väetus- ja sordivõrdluskatseid. Möödunud suvel huvitas noori eriti heinaseemne-, keeduviljade kasvatamine ja marjapõõsaste paljundamine. Noorte käes haritav pindala oli tunduvalt suurem eelmisest aastast. Pealeselle kasvasid paljud liikmed kodulinde, sigu, veiseid, kodujänesid ja mesiperesid, ning korraldati ja kaunistati kodu ümbrust. Ühiselt on noored esinenud igas maakonnas oma tööde väljapanekutega, on korraldatud peagu kõikides maakondades maakondlikke noortepäevi, õppereise ja lühiaegseid noorte tööde võistlusi ning Vahi põllutöökooli juures teine üleriiklik maanoorte kongress.

Talvine töö ja tegevus on arenenud koosolekute, kursuste pidamiseks ja õpiringides töötamiseks, kus enamikul liikmel on tulnud esineda oma ettekandega. Osa ringe on

koostanud oma ajakirjad-kroonikad, asutanud lugemislaua ja raamatukogu. Tegevuse laienemist ses suunas on märgata eriti tänavu, milleks raamatu-aasta on tunduvalt avaldanud mõju.

Maanoorte töö süsteemikindlamaks arendamiseks on Põllutöökoja poolt võetud ametisse täie tööjuga maanoorte eriteadja ja kahele maatulunduskonsulendile on pandud maanoorte töö korraldamise ülesanded talviseks tööhooajaks.

Eriiist tähelepanu on juhitud noorterühmitest juhtide ettevalmistamiseks, milleks korraldatakse igas maatulunduskonsulendi tegevuspiirkonnas üks või kaks lühiaegset maanoorte juhtide kursust, mis algasid detsembris ja jätkuvad kevadeni, et järgmisel aastal maanoorte töö võiks areneda, siiveneda ja laieneda veel enam.

Üldiselt võib organiseeritud maanoorte töö tulemustega olla väga rahul, arvestades neid tingimusi ja olusid, millede noortel tuleb tegeleda.

TOOSTUS JA KAUBANDUS

METSAKAUBANDUSE SEISUKORD. — *TIMBER TRADE CONDITIONS.*

Metsamaterjali väljavedu andis läinud aastal 8,6 milj. kr., seega 4,1 milj. kr. võrra vähem kui 1934. a. Ekspordi langus toimus saematerjali (laudade ja plankude), haavapakude ning propside osas, kuna töus toimus kastilaudade, kase-, lepapakude ja palkide ning küttepuidu väljaveo alal.

Metsamaterjali väljavedu 1934—35. a. (thm)

Timber Exports in 1934—35 (in m³).

	1935	1934
Saematerjal — <i>Sawn Timber</i>	197 856,7	337 342,4
Kastilaud — <i>Boards</i>	32 594,1	25 567,1
Propsid — <i>Props</i>	120 891,5	131 299,8
Haavapakud — <i>Aspen logs</i>	13 276,8	22 564,8
Kasepakud — <i>Birch logs</i>	1 294,3	521,1
Lepapakud — <i>Aldern logs</i>	2 303,7	552,3
Lepapalgid — <i>Aldern timber</i>	2 522,6	497,7
Kapp-palgid — <i>Hewn timber</i>	—	6 712,4
Krohvimise latid — <i>Splinters for plastering</i>	3 564,7	5 767,7
Küttepuit — <i>Firewood</i>	1 764,4	454,8
Muud — <i>Others</i>	4 632,4	2 801,0
Kokku — Total	380 201,2	534 022,0

Metsamaterjali väljaveo üldkogus langes 1934/35. a. 534 tuh. thm-ilt 380 tuh. thm-ile, seega ligi 29%. Ekspordi languse peapõhjuseks tuleb lugeda ülestõotletava puudukoguse tagasiminekut 1935. a. võrreldes eelmise aastaga. Teataval määral mõjusid ekspordi langusele muidugi kaasa ka turustamisraskused rahvusvahelisel metsaturul (hinnakõikumised, mõnede turgude elimineerumine).

Väljaveomaist seisis esikohal, nagu varemil aastailgi, Briti; ligi 75% metsamaterjali väljaveoväärtusest langes Briti osale. Britti veame välja saematerjali, kastilaudu ja prope.

Väljavea aated metsamaterjalide turustamiseks Britis käesoleval aastal on head. Juba pikemat aega kestev konjunktuuri paranemine Britis annab seks häid lootusi. Ehitustegevuses püsib endiselt konjunktuuri kõrgseis; 30. IX 35. a. oli ehitatud ligi 3000 uut maja rohkem kui eelmisel aastal samal ajal. Ehitustegevuse kõrgkonjunktuuri põh-

jusiks peetakse madalaid ehituskulusid ning raha odavnemist, peamiselt aga vaba ostujõu olemasolu, mis asjaolu põhjustab muutama elanike korteriolusid mugavamaks. Seda ehitustegevuse tõusu kergendas muidugi ka vastavate hoiukassade laenupoliitika ning mitmesugusel kujul esinev riigi subventsioonipoliitika.

Vaatamata seninikestnud suurele tarvitusele, tuleb arvestada siiski teatavat tagasiminekut eraehtustegevuses, kuna seevastu riiklikult juhitud ehitustegevuses — „slumclearance“ programmi teostamine — on oodata olulist tõusu. Märkimisväärne on muuseas asjaolu, et viimaseil kuul püstitati rohkesti äri- ja vabrikuehitisi ning on oodata, et see tendents edeneb ka käesoleval aastal.

Ehitustegevuse konjunktuuri ja tööstuse elavnemise tõttu oli saematerjali tarbimine Britti viimase ajani eriti suur. Läänud sügisel vähenesid laotagavarad tunduvalt ning see asjaolu põhjustas läinud aasta viimaseil kuul saematerjali impordi elavat tõusu Britis. Vaatamata sisseveo tõusule, olid aasta vahetusel Britis võrdlemisi väikesed laotagavarad, igatahes tunduvalt väiksemad kui I. I 1935. a.

Arvestades eeltoodud asjaolusid osutasid Inglise importörid lepingute sõlmimisel juba detsembris elavat huvi käesolevaks aastaks. Teatav vaheaeg tekkis Briti-Vene läbirääkimiste ajal metsakaubandusliku kokkuleppe saavutamiseks. Nüüd läbirääkimiste lõppedes on Vene materjalide hinnad määratud kindlaks ning samuti ka Britti veetava saematerjali kogus 400 000 std-le. Seejärgi näitavad Briti importörid taas huvi lepingute sõlmimiseks välismaade metsaeksportöörega.

1935. a. Briti vedas sisse ümmarguselt 2 milj. std. saematerjali, seega ligi 200 000 std vähem kui eelmisel aastal. Et laotagavarad I. I s. a. vaatamata sellise importkoguse tõttu osutasid madalamaks kui eelmise aasta I. I, siis ulatus arvatavasti saematerjali tarvitus Britis 1935. a. 2,2 milj. std-le.

Ei ole põhjust arvata, et saematerjalitarvitus Britis osutaks käesoleval aastal tagasiminekut. Ollakse koguni arvamusel, et Briti 1936. a. saematerjali sisseveokogus ületab 1935. a. oma. Kuul ei ole alust oodata tänavu rekordiarve, ent tõenäoline on, et Briti

saematerjali sissevedu kujuneb käesoleval aastal elavamaks mullusest, ulatudes ligikaudu 2,1 milj. std-le.

Peale Vene etendab Briti metsaturul tähtsat osa ka Kanada metsaväljaveopoliitika. Läänud aastal püüdis teatavasti Kanada suunata oma metsaeksporti P.-Am. Ühendriigesse, mis tal vaatamata U. S. A. kaitsetollidele õnnestus siiski; seega vähenes Kanada metsamaterjalide sissevedu Britis (1935. a. 100 000 std vähem kui e. a.). 15. XI 1935. sõlmiti Kanada ja P.-Am. Ühendriikide vahel uus kaubandusleping, mis on rahvusvahelisele metsakaubandusele suure tähtsusega. Nimelt kaotati uues kaubanduslepingus Kanada metsamaterjalide vastu sihitud kaitsetollid, mistõttu Kanada metsamaterjalile P.-A. Ühendriiges on avanenud uuesti loomulik väljaveopiirkond. Seepärast on põhjust arvata, et Kanada metsamaterjali kogus Euroopa metsaturul väheneb tänava veelgi ning annab seega võimalust turustada seal Euroopa metsamaterjale senisest rohkem.

Tähtsaks välisuruks oli meie metsamaterjalile I. a. ka Saksa, kes ostis meilt suurel määral töötlemata metsasaadusi — pakke ja pakke. Üldse ostis Saksa 1935. a. metsamaterjale Eestist 1,4 milj. kr. eest, mis moodustab I. a. metsamaterjali üldväljaveo väärtusest 16,4%. Saematerjali müüdi Saksa I. a. 0,8 milj. kr. väärtuses (kuuse-, männi- ning lepalaudu). Ehitustegevus Saksas oli 1935. a. intensiivne.

Aastavahetusel olid saematerjalide laotagavarad võrdlemisi madalad. Puidutarvite kujunemisest Saksas on tänava veel raske saada pilti. Saksas võime panna tähele suuredatud nõudmisi korterite järele, ning Saksa tööstuse kestev investeerimistegevus, samuti ka põllumajanduse areng peakisid tarvitama suuremaid koguseid puitmaterjali. Tehtud kaalutluste alusel võib kindlasti väita, et puitmaterjali nõudmiste rahuldamiseks ei jätku Saksa oma materjalidest ning seepärast tuleb võtta abiks import. Kui suureks kujuneb aga see impordiga kaetav puudujääk, oleneb peamiselt Saksa majanduse üldolukorra arengust ja impordi tasumiseks kasutadaolevaist devisaist.

Holland ostis Eestilt läinud aastal kuuse- ja männilaudu, 0,3 milj. kr. eest ning

üsna väikesel arvul ümmargusi kuuse- ja männilatte.

Hollandi majandusolukorras ei ole ka viimaseil kuul märgata olulist muudatust. Vaatamata valitsuse poolt tarvituselevõetud abinõudele (näit. tööstuse riiklik finantseerimiskava), püsib Hollandi majandus endiselt veelgi teravneva kriisi tähe all. Ehitustegevus on endiselt loid ning nõudmine saematerjalide järele nõrk. 1934. a. importis Holland 402 tuh. std, läinud aastal aga 313 std. Huvitav on siinjuures märkida, et Hollandi saematerjalituru varustajana esineb suures ülekaalus N.S.V.L.; viimane, vastupidiselt kõigile teisile eksportmaale, suurendas oma saematerjali väljavedu Hollandisse m. a. 157 tuh. std-lt 181 std-le. N.S.V.L. sisseveo tõus pidi seega tasanduma teiste maade sisseveo arvel.

Tagaplaanile on jäämas Prantsuse meie metsamaterjalide tarbijana. 1934. a. eksporditi Prantsusse 0,3 mlj. kr. eest metsamaterjali, läinud aastal aga vaid 24 tuh. kr. eest.

Ehitustegevus Prantsuses näitas tagasimi-

nekut. Tänavu ehitustegevus arvatavasti tõuseb, peamiselt kiil Pariisis, seoses ettevalmistustöödega maailmanäituseks 1937. a. Igatahes on puidutarvitus Prantsuses kestva majanduskriisi ning puidu asendamise tõttu teiste materjalidega äärmiselt tagasihoidlik. Puidutarvitus rahuldab peagu täiel määral Prantsuse enda puidutoodang. Välismaiste metsamaterjalide sissevedu piütakse kontingentida ka tänavu. Läinudaastast üldkontingenti sel alal metsaeksportmaade poolt ei kasustatud täielikult. Loodetavasti säilib möödunud aastane sisseveokontingent (1 152 000 tn) ka tänavu.

Olgu lõpuks tähendatud, et metsakaubanduslik kokkulepe Kopenhäagenis novembris 1935. a. (vt. „M. T.“ 1935, nr. 51/52), mille eesmärk oli piirata 1936. a. saematerjali toodangut kaheksas suuremas metsaeksportmaas, on toonud olukorra muudatuse kõikidel suuritel metsaturgudel ning põhjustanud aeglaselt tõusva hinnakonjunktuuri, mille edasikestmist võib arvestada ka lähema ilkuil.

RAUDTEE TEGEVUS JA TULUD DETSEMBRIS 1935. ACTIVITY AND REVENUE OF RAILWAYS, DECEMBER 1935.

Tõusev tendents raudtee tegevuses jätkus ka detsembris võrreldes eelmise aasta vasta-va kuuga. Kõrvutades kahe tegevusaasta detsembri jaamakassade rahalist läbikäiku näeme:

	1935	%	1934	%	±%
Üldse laokus tuh. kr. . .	940	100,0	898	100,0	+ 4,7
Sellest: reisijateveost kr. . .	419	44,6	372	41,4	+12,6
pagasi „ „ . . .	28	3,0	25	2,8	+12,0
kauba „ „ . . .	469	49,9	476	53,0	- 1,5
mitmesug. tulud . . .	24	2,5	25	2,8	- 4,0

Üldsummas suurenes tulude summa 42 tuh. kr. ehk 4,7% võrra. Järjekindlat tõusu näitab tulu reisijateveost. Kui mullu moodustasid tulud reisijateveost 41,4% üldtuludest, siis tänavu on see 44,6% (novembris 34,7% 32,2% vastu k. a. kasuks). Tulu reisijateveost suurenes 47 tuh. kr. ehk 12,6% võrra enam mullusest. Vastandina tulude paisumisele reisijateveost kahaneb kaubaveost

laekuv tulu, mis detsembris vähenes 7 tuh. kr. ehk 1,5% võrra (protsendine vahekord +12,6% : -1,5% reis.-veo tulude kasuks). Ühtlasi kahaneb kaubaveost laekuva tulu osatähtsus võrreldes m. a. sama kuu tuludega. Kui mullu oli kaubaveost laekuva tulu osatähtsus 53,0%, siis tänavu ulatub see ainult 49,9%-ni, mis peagu juba võrdub osatähtsusega reisijateveo tuludest. Tulud pagasiveo alal suurenesid 12,0%. Kaaluvam osa tuludest laekub laiarööpmelise raudtee tegevusest nii tänavu kui mullu 74,3% k. a. 74,5% vastu l. a. üldtuludest. Tulude laekumine tõusis laiarööpmelisel 4,3% ja kitsarööpmelisel 5,8% võrra võrreldes mullusega.

Elavnenud reisijate liiklus põhjustas käesoleva aasta detsembris ka läbisõidetud km suurenemist arvuliselt võrreldes eelmise aastaga. Kõrvutades kahe aasta reisijate liiklust näeme:

	1935	1934	±%
Reisijate üldarv tuh.	868	748	+14,7
sellest: välisühend. tuh.	3,4	3,4	—
kohalik liik. "	855	745	+14,8
sellest: elektrir. tuh.	463	398	+16,3
Reis.-km. üldarv tuh.	24 945	21 632	+15,8
sellest: elektrirongis tuh.	3 388	3 025	+13,0

Reisijate üldarv suurenes 110 tuh. ehk 14,7% ja läbisõidetud km arv 3313 tuh. ehk 15,3%. Sisemaa reisijate liiklus tõusis arvu- liselt 14,8% ja sellele vastavalt reisel kaetud km arv 15,3% võrra. Üle piiri käinud reisi- jate arv püsib mõlema tegevusaasta detsembris võrdsena, kuid nende poolt sisemaal kaetud km arv suurenes 12,3%, mis on tingitud reisu alguse kaugenemisest riigi piirist. Kohalikus sise liikluses langeb elektrirongide kasustajatele arvu- liselt 54,2% 53,4%-se osatähtsuse vastu m. a., kuid nende poolt läbisõidetud km ei kütüni samale tasemele, vaid oma- vad ainult k. a. 13,6% l. a. 14,0%-se osatäht- suse üldisest detsembris kaetud km arvust. Reisijate arv suurenes teises klassis 12,5% ja III klassis kaugemaasõitjate arv 11,5% võrra. Reisijate üldarvust omavad täistarifiimäära- lise piletite kasustajad kaaluvama osatäht- suse (59,7% : 60,4% vastu l. a., samuti nende

poolt läbisõidetud km 64,2% : 63,8% vastu m. a.), milliste arv tõusis 13,3%; km sõideti 16,0% võrra enam. Sõidu hinnaalandusi ka- sustati tänavu 11,3% võrra enam mullusest, mistõttu tõusis ka läbisõidetud km arv 13,9% võrra.

Maksulist kaupa veeti:

	1935	1934	±%
Tn. tuh.	144	144	—
sellest: kohalikku kaupa	137	135	+ 1,5
eksportkaupa	1	1,2	-16,3
importkaupa	4	6,9	-42,0
tn.-km. tuh.	13 946	14 500	- 3,8
sellest: kohalikku tuh.	13 896	13 890	—
eksportkaupa tuh.	138	211	-37
importkaupa "	165	788	-79,1

Veetud kaubakogus püsib 144 tuh. tn-ga võrdne mõlemal tegevusaastal. Kohalikud veod suurenesid 2 tuh. tn ehk 1,5% võrra, kuna välisveod põhjustavad oma suure ka- hanimisega kaubaveo vähenemist. Koguselt vähenes eksportkaupade kogus 16,2% ja sise- maal veetud kaugus 37,0%. Importkaupade kogus langes 42,0%, tn-km aga 79,1%, mis on tingitud importkauba jäämisest riigi piiri lähedaisse jaamadesse. Tn-km arv kahanes üldiselt 554 tuh. ehk 3,8%.

MOOTORSÕIDUKITE ARV 1. I 1936.

NUMBER OF MOTOR VEHICLES ON JANUARY 1, 1936.

Mootorsõidukite registreerimisasutiste poolt väljaantud sõidulubade kokkuvõtted näi- tavad jõudsat mehaaniliste liiklemisabinõude kasvamist. Võrreldes väljaantud sõiduluba- sid teatud ajavahemiku järgi oli jõuvankreid:

	1. I 1936	1. IX 1935
sõiduautosid	2 127	2 047
autobusi	220	207
veoautosid	1 488	1 898
mootorrattaid	1 225	1 177

Sõiduautode arv suurenes 1. I 1936. a. 2127-le 2047-lt autolt 1. IX 1935. Juurdekasv 80 auto ehk 3,9% võrra. Üldisest sõiduauto- de arvust on 29,9% taksoautosid. Praegu

liikvelolevaist sõiduautodest langeb 50,9%-ne osatähtsus Tallinnas väljaantud sõidulubade- ga begutsevalle sõiduautodele, millest 28,5% on taksoautod. Autobuste arv kasvas 13 ehk 6,3% võrra. Kui veoautosid oli 1. IX 1935 1338, siis 1. I 1936. a. oli neid 1438, seega juurdekasv 100 autot ehk 7,5% võrra. Moo- torrattaste arv suurenes 48 ehk 4,1%. Tule- tõrjeautosid on liikvel arvu- lt 80, neist Tallin- nas 27,5%.

1. IX 35 — 1. I 1936 tuli liikvele uusi, kuni 1000 km sõitnud mootorsõidukeid: sõi- duautosid 47, veoautosid 52, millest 46,2% oli kandejõuga 2—2,5 tn, ja 12 mootorrattast.

LÜHIUUDISEID. — SUNDRY INFORMATION.

● Majandusminister lubas trikoc- pitsi- ja sukavabrikut a/s. Oskar Kilgast, Tal- linnas, osta ja vedada sisse Inglisest ja Sak- sast 30 peenriiete kudumistelge,

ümmarguselt 20 000 kr. väärtuses. Teljed on määratud ettevõtte kudumisosakonna mo- derniseerimiseks ja täiendamiseks.

● Kreenholmi puuvillasaadus-

te manufaktuuri o/ü. lubati osta ja vedada sisse üks ristpooli korrutamismasin umbes 10 000 kr. väärtuses. Masin on uusim omal alal ja evib kõrge tootmisvõime.

● Mineraalvete- ja limonaaditehas „Vella-mo“, Tallinnas, Heeringa tän. 21 asus ettevõtet täiendama marja- ja puuvillamahlade valmistamise seadisega, milleks tarviliste masinate ostuks ja sisseveoks andis loa Majandusministeerium.

● A. Christiansen esitas Majandusministeeriumile palve lubada avada temal Tallinnas puutööstus, mis valmistaks peamiselt mitmesuguseid puupoole ekspordiks. Ettevõttes leiaksid tööd umbes 70 töölit ja toorainena tuleks kasutamisele kudemaised peenemad kasepakud.

● Tööstus-kaubandusühing B. Besprosvanny & Poeg, Tallinnas, Suur-Tartu mnt. 69 sai Majandusministeeriumilt loa osta ettevõtte seadise täiendamiseks Saksast uus silmkoe-kudumismasin, väärt. umbes 9000 kr.

Majandusministeeriumi Tööstusosakond andis loa:

● O/ü. Noor-Eestile, Tartu, Gustav

Adolfi tän. 9/11 trüki- ja köitekojas alata tööd. Ettevõttes leiab tööd 30 töölit. Jõuandjailks elektrimootorid kogujõuga 7 h. j.

● Elias Vessetile, Pärnus, Malmi tän. 16 asuvas kompveki-, šokolaadi- ja biskviidivabrikus „Progressis“ töö algamiseks. Ettevõttes leiab tööd 54 töölit. Jõuandjaks 30 h. j. diiselmootor. Valmistatakse mitmesuguseid maiustisi.

● O/ü. H. Graf & E. Jürgens'ile, Tallinnas, Tulika tän. 19/21, laki- ja keemiatööstuse sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 12 töölit. Jõuandjailks elektrija diiselmootorid kogujõuga 30 h. j. Valmistatakse mitmesuguseid värve ja lakke.

● Eesti Tarvitajateühisuste Keskuühisusele, Tallinnas, Kopli end. Vene-Balti tehaste hoones nr. 76 metallitööstuse sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab teenistust 65 inimest. Jõuandjailks elektrimootorid kogujõuga 35 h. j. Valmistatakse ukse- ja aknaühingi, praeahjusid, ahju-ukse ja muid metallarbeid ning põllutööriistade ja masinate osi; samuti tehakse masinate ja seadete remonttöid.

RAHANDUS

RIIGITULUDE LAEKUMINE JAANUARIS 1936.

STATE REVENUE IN JANUARY 1936.

Majandusministeeriumi Rahandusosakonnana kokkuvõttest selgub, et riigitulude laekumine k. a. jaanuaris on nõrgem möödunud aasta viimaseist kuist, kuid siiski on laekumise tase kõrgem eelmise aasta samast kuust. Nii laekus k. a. jaanuaris tulusid 7 152 tuh. kr. eelmise aasta sama kuu 6 861 tuh. kr. vastu, seega enamlaekumine 291 tuh. kr. ehk 4,6%.

Tähtsamad tuluallikad andsid k. a. jaanuaris tulusid:

tempelnaks ja lõivud — 364 tuh. kr. eelmise aasta 363 tuh. kr. vastu, enamlaekumine 1 tuh. kr. ehk 0,4%; tollid — 1 332 tuh. kr. eelmise aasta 1 271 tuh. kr. vastu, enamlaekumine 61 tuh. kr. ehk 4,8%; aktsiisid — 617 tuh. kr. eelmise aasta 469 tuh. kr. vastu, enamlaekumine 148 tuh. kr. ehk

31,5%, mis on seletatav osalt bensiniaktsiisi parema laekumisega, osalt bensiniaktsiisi (eelmisel aastal arvestatud segatulude all) tõrjasetusega 1935/36. a. aktsiiside hulka; piiritusmonopol — 1 049 tuh. kr. eelmise aasta 891 tuh. kr. vastu, enamlaekumine 158 tuh. kr. ehk 17,7%; raudteed — 998 tuh. kr. eelmise aasta 941 tuh. kr. vastu, enamlaekumine 57 tuh. kr. ehk 6% (septembris ja kolme viimase kuu jooksul näitasid raudteetulud enamlaekumist, kuna aprillist augustini ja oktoobris oli vähemlaekumine); post, telegraaf ja telefon — 534 tuh. kr. eelmise aasta 476 tuh. kr. vastu, enamlaekumine 58 tuh. kr. ehk 12,2%.

Siit selgub, et k. a. jaanuaris näitasid enamlaekumist kõik tähtsamad tuluallikad.

Muid tulusid saadi k. a. jaanuaris 2 257

tuh. kr. eelmise aasta 2 450 tuh. kr. vastu, vähemlaekumine 193 tuh. kr. ehk 7,9%.

Kokku laekus käesoleva eelarve-aasta 10 kuu (aprill—jaanuar) jooksul tulusid 67,2 milj. kr. eelmise aasta 60,2 milj. kr. vastu, enamlaekumine 7 milj. kr. ehk 11,7%. Seejuures oli laekumine tähtsamaist tuluallikalist järgmine:

tempelmaks ja lõivud — 3 439 tuh. kr. eelmise aasta 3 195 tuh. kr. vastu, enamlaekumine 244 tuh. kr. ehk 7,6%; tollid — 15 580 tuh. kr. eelmise aasta 12 939 tuh. kr. vastu, enamlaekumine 2 641 tuh. kr., ehk 20,4%; aktsiisid — 5 235 tuh. kr. eelmise aasta 3 990 tuh. kr. vastu, enamlaekumine 1 245 tuh. kr. ehk 31,2% (enamlaekumine bensiniaktsiisi arvel); piiritusmonopol —

1 1408 tuh. kr. eelmise aasta 9 935 tuh. kr. vastu, enamlaekumine 1 473 tuh. kr. ehk 14,8%; raudteed — 10 337 tuh. kr. eelmise aasta 10 536 tuh. kr. vastu, vähemlaekumine 199 tuh. kr. ehk 1,9%; post, telegraaf ja telefon — 4 301 tuh. kr. eelmise aasta 3 975 tuh. kr. vastu, enamlaekumine 326 tuh. kr. ehk 8,2%.

Kümne kuu jooksul oli enamlaekumine kõigi tähtsamate tuluallikade alal peale raudteede, kus oli vähemlaekumine 1,9%.

Muid tulusid saadi 16 888 tuh. kr. eelmise aasta 15 595 tuh. kr. vastu, enamlaekumine 1 293 tuh. kr. ehk 8,3%.

Tulude 10 kuu laekumise varal võib öelda, et tulud laekuvad eelarveis ettenähtud summade piirides.

VALUUTAHINNAD. EXCHANGE RATES.

	Tallinna börs				Londoni börs	
	100 \$, 100 £ jne. eest Eesti krooni				1 £ eest \$, Saksa mk. jne.	
	10. II. 1936		4. II. 1936		10. II 1936	4. II 1936
	Ost	Mütk	Ost	Mütk		
\$ (dollar) . . .	360	368	360	368	5,0175	5,0256
£ (Inglise n.) . .	1811	1835	1811	1835		
Saksa riigimark	195,00	198,50	195,00	198,50	12,305	12,32
Soome mark . . .	7,98	8,10	7,98	8,10	227,001	228,93
Prantsuse fr. . .	24,10	24,40	24,10	24,40	74,07	75,04
Belgia belga . . .	61,50	62,50	61,55	62,55	29,425	29,415
Helveetsia fr. . .	119,35	120,85	118,95	120,45	15,162	15,207
Itaalia liir . . .	—	29,50	—	29,50	62,12	62,12
Eesti kroon . . .	—	—	—	—	13,251	13,25
Rootsi kroon . . .	93,40	94,60	93,40	94,60	19,395	19,395
Taani kroon . . .	80,85	82,05	80,85	82,05	22,40	22,40
Norra kroon . . .	90,95	92,15	90,95	92,15	19,905	19,903
Tšehhoslov. kr. . .	15,10	15,40	15,10	15,40	119,601	119,56
Hollandi kulden . .	248,05	251,05	247,60	250,60	7,2975	7,31
Läti lant	—	118,30	—	118,30	15,121	15,12
Cerv. rubla	—	—	—	—	5,7071	5,707
Austria älling . . .	68,65	70,05	68,85	70,25	26,371	26,37
Ungari pengö . . .	—	—	—	—	28,501	28,25
Poola zloft	68,90	69,90	69,10	70,10	28,281	28,28
Leedu liit	60,80	62,30	60,80	62,30	29,251	29,25
Danzig kulden . . .	68,80	69,90	69,10	70,10	—	—
Hispaan. peseta . .	49,80	50,80	49,80	50,80	86,19	86,22

1) 8 II 1936

PÖLLUMAJANDUSLIK VALJAVEDU. EXPORTS OF AGRICULTURAL PRODUCTS

	Näidolus.		1936 a. 1. I kuni 9. II	1935 a. 1. I kuni 10. II	1934 a. 1. I kuni 11. II
	3. II- 9. II 1936	27. I- 2. II 1936			
VOI (tonni) Butter (tons)	89,5	92,6	642,7	578,1	520,4
Sellest:					
Saksa	35,6	45,6	336,6	202,9	265,0
Inglise	53,8	47,1	275,3	338,2	240,6
Belgia	—	—	—	34,6	10,2
Soome	—	—	—	—	2,0
MUNAD (tuh. tk.) — Eggs (1000)	0,4	—	43,9	—	—
Sellest:					
Inglise	—	—	—	—	—
Saksa	—	—	43,9	—	—
PEEKON (tonni) — Bacon (tons)	117,2	10,2	241,6	239,1	237,4
LINA (tonni) Flax (tons)	348,8	738,3	1529,9	1008,9	469,1
Sellest:					
Inglise	123,9	445,9	842,2	897,5	233,8
Belgia	20,6	185,1	275,5	70,3	20,1
Soome	51,3	26,9	138,5	11,2	13,3
Saksa	20,0	—	80,8	10,4	81,2
Prantsusse	130,0	30,4	250,7	0,2	60,5

PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD

VÖITURG. — BUTTER MARKET.

Möödunud nädalal avaldus võiturul tunduvalt elavnemine ühes võlhindade kõvenemisega. Nii noteeriti Taani võihinnaks Londonis 125 š cwt möödunud nädala 116 š vastu. Vastavalt sellele tõusis ka Kopen-

haagenis eksportvõihinna noteering 220 Tkr-le, s. o. 20 Tkr. võrra 100 kg kohta. Meie võihinna kõvenemine Inglises oli märksa väiksem, keskmiselt 6 š cwt, kuna Manchesteris noteeriti meie või 113—115 š

(Järg lhk. 114.)

TÄHTSAMAD HINNAD JA NOTEERINGUD. — PRICES AND QUOTATIONS.

English Nomenclature see No. 3.	3/II	27/I	o/o	Jaanu ar		English Nomenclature see No. 3.	3/II	27/I	o/o	Jaanu ar	
	9/II	2/II		1936	1935		1936	1935			
SUURMÜÜGIHINNAD Tallinnas (börsikom. noteerint- gute järgi (kr. kv))											
Teravili, jahu ja kartul											
1. Rukis	12,50	12,00	+4,2	12,00	11,08	70. Searasv, sulatamata	75	75	0	77	75
2. Nisu	21,50	21,00	+2,4	20,00	18,87	71. " sulatatud	90	90	0	94	90
3. Oder, õlle	13,00	13,00	0	12,75	—	72. Loomarasv, sulatamata	55	55	0	57	50
4. " sööda	13,00	13,00	0	12,50	8,25	73. " sulatatud	65	65	0	63	60
5. Kaer,	10,50	10,50	0	10,13	8,50	74. Heeringad	50	50	0	50	50
6. Rukkijahu	14,82	14,18	+1,0	14,18	12,84	75. Rõimed, värsked	20	23	-13,0	17	25
7. Rukkipüül	20,90	20,40	+2,5	20,40	19,72	76. Kõud, värsked	83	—	—	30	28
8. Nisupüül (kõrgem sort)	40,50	40,50	0	39,75	32,80	77. Ristikhein	7,8	—	—	7,1	4,8
9. Karulid, ekspord	—	—	—	—	—	78. Aasahein	5,5	5,5	0	5,5	3,8
10. " piirituse	2,20	2,15	+2,8	2,15	1,86	79. Põletispuud, kase (m*)	775	775	0	775	563
11. " vabriku	1,95	1,95	0	1,94	1,00	80. " männi	498	498	0	498	352
Piimasaadused ja kunstvõi											
12. Junst šveitsi (kg)	1,40	1,30	+7,7	1,23	1,20	81. Petroleum (lt)	12	12	0	12	12
13. Margariin "	0,75	0,75	0	0,75	0,67	PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE NOTEERINGUD.					
Koloniaalkaubad											
14. Suhkur	42,88	42,88	0	42,57	41,88	Rukis — (kr. kv.)					
15. Sool, Vene	2,50	2,50	0	2,50	2,88	82. Hamburg (La Plata)	7,98	8,02	-1,1	8,15	8,72
16. " Saksa	2,50	2,50	0	2,50	2,75	83. Chicago	8,21	8,09	+1,5	7,91	10,25
17. " Inglise	2,50	2,50	0	2,50	2,75	84. Winnipeg	6,38	6,42	-0,6	6,50	8,37
18. Riis, Burma II	45,60	45,60	0	45,50	44,69	Nisu — (kr. kv.)					
19. Tee, Or. Pek., Tselon (kg)	5,75	5,75	0	5,75	5,75	85. Hamburg (Manitoba I)	13,83	14,13	-2,1	14,27	13,18
20. Kohv, Rio, Santos jne.	4,08	4,08	0	4,68	4,75	86. Liverpool	12,45	12,74	-2,3	13,12	9,55
21. Heering, S. Matties (tünn)	38,60	38,50	0	38,50	35,00	87. Chicago	13,12	13,31	-1,4	13,50	13,81
22. " Matfusa "	42,50	42,50	0	42,50	—	88. Winnipeg	11,36	11,54	-1,6	11,78	11,25
Ehitusmaterjal											
23. Telliskivid (1000 tk.)	40,00	40,00	0	40,00	35,00	Mais — (kr. kv.)					
24. Tsement (tünn)¹	6,45	6,45	0	6,45	6,23	89. Chicago	8,58	8,54	+0,5	8,65	12,87
25. Lubi	2,50	2,50	0	2,50	—	Piimasaadused Tallinnas (snt. kg.)					
26. Tsinkvalge (kg)	0,45	0,45	0	0,47	0,51	90. I v. piimakauplustele	11	11	0	11	—
27. Ooker "	0,21	0,21	0	0,21	0,22	91. I v. piimatööstustele	10	10	0	10	—
28. Värnits "	71,00	71,00	0	71,00	64,50	92. II v. piimakauplustele	10	10	0	10	—
Metallid											
29. Raud, sordi	14,50	14,50	0	14,25	14,00	93. II v. piimatööstustele	8,5	8,5	0	8,5	—
30. Teras, vedru	24,00	24,00	0	24,00	25,00	Või. (snt. kg)					
31. Ingliseina	455,00	470,00	-3,2	480,00	490,00	94. Tallinn	148	142	+4,2	144	135
32. Seatinna	42,00	45,00	-6,7	46,25	29,00	95. Kindlustatud hind	160	160	0	160	145
33. Vaskplekk, punane	160,00	185,00	-13,5	185,00	165,00	Londonis.					
34. " valge	160,00	160,00	0	160,00	142,50	96. Taani	223	207	+7,7	213	210
35. Tsinkplekk	69,00	69,00	0	69,00	67,50	97. Eesti	—	—	—	—	—
Riie ja nahk											
36. Puuvillanerii, bjas (mtr)	0,56	0,56	0	0,56	0,56	98. Läti	—	—	—	—	—
37. " mitikal	0,42	0,42	0	0,42	0,42	99. Leedu	174	174	0	175	160
38. Tallannahk, Eesti nah. (kg)	2,45	2,45	0	2,45	2,15	Manchesteris.					
39. " Am. nah. I s. "	2,50	2,50	0	2,65	2,48	101. Taani	220	211	+8,5	216	214
Kütteained, siid jne.											
40. Kivisüsi, auru, Newcastle	2,65	2,68	-1,1	2,71	2,50	102. Eesti	203	192	+5,7	191	175
41. " sapa	2,80	2,75	+1,8	2,88	2,75	103. Läti	203	192	+5,7	191	182
42. Põlevkivi, I-a s.	0,80	0,80	0	0,80	0,85	104. Soome	215	200	+7,2	207	193
43. Turvas	0,83	0,83	0	0,83	0,83	105. Rootsi	213	200	+6,5	208	194
44. Põlevkiviõli	4,80	4,60	0	4,80	5,25	Berliinis.					
45. Nafta, Ameerika ja Poola	10,25	10,25	0	10,25	10,50	106. Saksa margivõi	356	356	0	356	378
46. Petroleum, Vene ja Am.	11,25	11,25	0	11,25	10,50	107. Peen meireivõi	348	348	0	348	367
47. Bens. Riigi Põlevkivit. (lt)	0,23	0,23	0	0,23	0,27	108. Meiereivõi	387	387	0	387	556
48. " Kiviõli "Estolin"⁴)	0,23*	0,29*)	0	0,35,00	34,75	109. Kopsnaagensis. — Taani	178	162	+9,9	168	165
VAIKEMÜÜGIHINNAD Tallinnas (snt. kg.)											
49. Rukkijahu	14,3	14,0	+2,1	14,2	12,9	Peekon. (snt. kg)					
50. Sepikujahu	29,0	29,0	0	27,0	18,3	110. Tallinn 60 — 72 kg. I s.	65 ^b	60 ^a	+8,3	66	58
51. Mann	42	42	0	42	40	111. " 55,5—59,5 " "	60 ^a	55 ^a	+9,1	61	53
52. Kartulijahu	28	28	0	28	25	112. " 75,5—80,0 " "	56 ^a	51 ^a	+9,5	57	49
53. Kartulid	3,9	3,9	0	3,6	3,2	Londonis (kõrgem not.)					
54. Suhkur	44	44	0	44	43	113. Taani	160	160	0	157	157
55. Sool	5	5	0	5	5	114. Eesti	148	148	0	144	143
56. Piim, II valik	11	11	0	12	10	115. Läti	148	148	0	143	141
57. Lauavõi	185	185	0	185	155	116. Leedu	148	148	0	144	144
58. Kõõgiviõli	160	150	+6,7	163	140	117. Rootsi	165	155	0	151	152
59. Koor, rõõsk (liiter)	108	108	0	111	100	118. Iiri	164	164	0	161	166
60. " hapu	100	100	0	100	90	119. Poola	148	148	0	143	140
61. Kanamunad (paar)	12	13	-7,1	14	12	Liina — Võru-Petseri.					
62. Sealiha, keeduliha	60	60	0	59	50	120. Ristna (R)	112	118	-3,5	119	132
63. " praeliha	65	65	0	68	55	121. Hoffsdreiband (HD)	103	107	-3,8	110	128
64. Loomaliha, supiliha	35	35	0	35	35	122. Dreiband (D)	94	95	-4,1	101	114
65. " praeliha	55	55	0	60	60	123. Ordin-dreiband (OD)	83	87	-4,6	90	108
66. Vaskaliha, esim. veer.	40	40	0	47	40	124. L. ordin.-dreib. (LOD)	72	78	-5,3	79	92
67. " tag.	55	55	0	61	52	125. Takuprakk (H)	60	64	-6,2	67	80
68. Lambaliha, esim. veer.	55	55	0	57	50	Mujal Eestis.					
69. " tag.	—	—	0	65	53	126. Ristna (R)	111	114	-2,7	117	130
						127. Hoffsdreiband (HD)	102	105	-2,0	108	120
						128. Dreiband (D)	93	96	-3,1	98	112
						129. Ordin.-dreiband (OD)	82	85	-3,6	88	100
						130. L. ordin.-dreib. (LOD)	71	74	-4,1	77	90
						131. Takuprakk (H)	59	62	-4,5	65	78

1) Ir. Rakvere; 2) 10./II — 16./II; 3) 3./II — 9./II; 4) lühes toedemaksuga. 5) liiter.

cwt. Ka Saksast saadav võihind näitas kõvenemist keskmiselt 4 snt kg võrreldes eelmise nädalaga. Kuna võihinnad väliseturul kõvenesid, noteeriti meie eksportvõihinnaks 148 snt kg franko saatejaam möödunud nädala 142 snt vastu. Võihindade liikumine püsis käesoleva aasta jaanuaris Inglises kõrgemal tasemel kui möödunud aastal samal kuul. Nii noteeriti Londonis kõrgemalt vastava päritolumaa või: Uus-Meremaa 16%, Austraalia 17% ja Taani 1% võrra. Eesti võihind oli Manchesteris jaanuaris keskmiselt 108 š cwt, s. o. 8% võrra kõrgem kui möödunud aastal.

Või sissevedu Inglisse näib jaanuaris esialgsete andmete põhjal ületavat vähe eelmise aasta taseme, mida põhjustavad ookeanitagused maad. Nii ulatub Uus-Meremaalt ja Austraaliast Inglisse jaanuaris sisseveetud võikogus 1 104 300 kastile möödunud aasta sama kuu 1 062 400 kasti vastu. Ka Argentiinast on

või sissevedu vähe suurem eelmisest aastast. Praeguste andmete põhjal jääb või sissevedu ookeanitaguseist maist Inglisse veebruaris ja märtsis siiski maha eelmise aasta vastavate kuude sisseveest.

Meie või väljavedu jaanuaris tõusis 5 532 kv-le möödunud aasta sama kuu 4 950 kv vastu, suurenedes seega 12% võrra. Kogu väljaveost läks Saksa 3 010 kv, Inglisse 2 214 kv ja ülejäänud osa teistele turgudele.

Siseturul maksus või möödunud nädalal snt kg:

Tallinnas	—	lauavõi	180—185 snt,	kõõgivõi	150—175 snt
Tartus	. . .	"	175—185 "	"	145—165 "
Valgas	. . .	"	180 "	"	150—170 "
Viljandis	. . .	"	175 "	"	150—160 "
Rakveres	. . .	"	180—185 "	"	150—160 "
Narvas	. . .	"	180—185 "	"	160—165 "

Möödunud nädalal väljaveetud võikogusest läks Inglisse 1029 tünni, Saksa 162 tünni ja laevade varustuseks 4 tünni.

PEEKONITURG. — BACON MARKET.

Peekoniturul püsib kindel tendents. Eesti peekoni kõrgema sordi hinnaks noteeriti kolmas nädal 83 š tsentner. Vaatamata sellele, et Londoni hinnad jäid muutusetu, suudeti tõsta peekonsigade noteeringut 5 snt võrra kg-lt. Käesoleval nädalal maksavad eksporttapamajad peekonsigade eest järgmisi hindu:

	I s.	II s.	III s.	IV s.
60—72 kg	65	60	54	Sise-
55—59,5 "	60	56	50	turu-
72,5—75 "	60	56	50	hinnad
75,5—80 "	56	52	49	

Seda võimaldas madal toodang. Möödunud nädalal tapeti ainult 1880 siga 2490 sea vastu eelmisel nädalal. Saksa saadeti möödunud nädalal 1908 siga. Kogusummas saadeti käesoleval aastal Saksa juba 9808 siga. Seega jääb 1. aprillini saata veel 10 200 siga. Elussigade eksport N.S.V.L'u alustatakse tuleva nädala lõpul. Vastuvõtmine algab arvatavasti 18. veebruaril.

TAPALOOMADE- JA LIHATURG. — CATTLE AND MEAT MARKET.

Veiste pakkumine väheidane. Hinnad kõvenesid 3—5 sendi võrra kg-lt. Nuumveiste liha maksus 30—45 snt., kesmistal 25—30 snt ja lahjadel 19—27 snt. kg. Eluskaalud vastavalt headusele 15—27 snt. kg. On loota hindade püsimist.

Vasikate pakkumine keskmine. Hinnad püsivad 40—65 snt. kg piires liha kg-lt ja 30—45 snt. eluskaalu kg-lt vastavalt sordile ja headusele.

Lambalihahinnad eksportlammastel kõvenesid 2 snt. võrra kg-lt. Tapakaaluhinnaks noteeriti 93—98 snt. kg ja eluskaaluhinnaks franko saatejaam 38—42 snt. Siseturul pü-

sivad lambalihahinnad pidevalt 40—50 snt. kg ja eluskaaluhinnad 25—35 snt. kg piires. Hinnad püsivad.

Sealihahinnad kõvenesid 2—5 snt. võrra kg-lt. Praegu on kõik lihasordid ühes hinnas, s. o. 54—60 snt. kg piires. Eluskaaluhinnad 42—47 snt. Hinnad selgusetu.

Lihahinnad teiste linnade turgudel (snt. kg).

	Sealiha	Veiseliha	Vasikaliha	Lambaliha
Tartu	43—47	18—30	20—30	35—45
Viljandi	43—53	25—35	30—40	40—45
Valga	45—47	27—33	25—30	33—35
Narva	43—53	35—40	40—50	40—55
Rakvere	44—50	23—33	28—40	36—43

PIIMATURG. — MILK MARKET.

Võihinna kindlustamisega kr. 1.60 kg-lt saadakse meiereisse viies piimast võrdlemisi rahuldavat hinda ja seetõttu on käesoleval aastal piima linnadesse müügilisaatmine väiksem. Möödunud aastal sel ajal oli võihind kindlustatud kr. 1.45 kg-lt. Tallinnas 1934. a. jõulu ümber, kui piima vähem, oli piima hind võrdlemisi kõrge ja linnas piima müües saadi piimast rohkem raha kui meiereisse viies. Seetõttu saatsid paljud karjapidajad Tallinna ümbruse kaugematest ringkondadest, kus ka meiereid olemas, oma piima Tallinna müügilile. Hiljem, kui värskest lüpsvate lehmade arv suurenes ja seega piimatoodang tõusis, kuhjus Tallinna piima palju ja hind läks alla. Möödunud aasta veebruaris maksus piim Tallinnas müügil piimakauplustele 7—8 snt. liiter, tänavu aga makstakse II valiku piimast talvel püsivalt 10 snt. liiter. Mõned üksikud kauplused maksavad vaid sendi võrra vähem. Hinna püsivuse põhjuseks on just kõrgem võihind, mistõttu ei tasu kauge-

malt piima Tallinna müügilile saata. Ka olvat piimatarvitust tänavu tõusnud.

Möödunud nädala kohta noteeriti 10. skp. Tallinnas järgmised piimahinnad: I valiku rööskpiim müügil piimakauplustele 11 snt. ja müügil piimatööstustele 10 snt. liiter. II valiku rööskpiim müügil piimakauplustele 10 snt. ja müügil piimatööstustele 8—9 senti liiter.

Väikemüügil maksus piim piimakauplustes möödunud nädalal:

	1. valik		2. valik	
	pudelites	lahtiselt	pudelites	lahtiselt
Tallinn	14	12—13	12—13	11—12
Tartu	13—14	—	—	9—10
Narva	—	—	—	10
Viljandi	13	—	—	10
Rakvere	11	—	—	9
Valga	13	—	—	9
Võru	—	—	—	10
Tapa	—	—	10	8
Petseri	—	—	—	10—12

TERAVILJATURG. — GRAIN MARKET.

Möödunud nädalal valitses endiselt maailma teraviljaturul vaikus ja mitmed hinnad lõdvenesid väikese nõudmise tagajärjel veelgi. Möödunud nädala kohta noteeriti tähtsamail teraviljaturgudel järgmised hinnad kr. kv. kohta (sulgudes eelmise nädala noteeringud):

r u k i s: Chicago 8.21 (8.09), Winnipeg 6.38 (6.42), Hamburg (La Plata) 7.93 (8.02);

n i s u: Chicago 13.12 (13.31), Winnipeg 11.36 (11.54), Hamburg (Manitoba I) 13.33 (14.13), Liverpool 12.45 (12.74);

m a i s: Chicago 8.58 (8.54).

Vaatamata, et Kandas viimaseaegne nisukaubandus näitab läbilõikult langust, arvatakse siiski sealseis valitsusringkondades, et lõikusaasta lõpuks vähenevad tagavarad normaalsele tasemele. Senini maailmaturgu nisuga varustajate maade kõrvale kerkis viimasel ajal tubli võistlejana Portugal. Samuti nagu Prantsuses ja Rootsis, kus nisukasvatuse kujunes riiklikul toetusel põllumeestele tähtsaks rahaliseks sissetulekuallikaks ja need riigid tõusid eksportriikide hulka, on ka praegune olukord Portugalis. Riikliku põllumajanduse kaitsepoliitika tõttu an-

dis sealne nisukasvatuse omatarvitusest ülejääke umbes 300 000 tn., millise koguse turustamine on praegu sealseis majandusliikes ringkondades tähtsamaid ülesandeid.

Maisitoodangus loodetakse Argentinas tänavu rekordilõikust, sest ilmastikuolud maisikasvu lõppajajärgus olid eriti soodsad. Uue lõikuse kokkuostuhind on veel määramata, kuid olenevalt riiklikust lõikusest kujuneb arvatavasti tunduvalt madalamaks eelmisest aastast, mis avaldab nõrgestavat mõju edaspidises maisihindade käigus.

Viimase börsinoteeringu järgi Tallinnas kõvenesid hinnas nisu ja rukis, kuna teised teraviljad jäid eelmise noteeringu tasemele. Samuti näitab väikest hinnatõusu rukkijahu

Väikemüügi hinnad siseturul (kr. 10 kg eest).

	Narva ¹⁾	Rak- vere	Vil- jandi ²⁾	Valga	Tartu	Pet- seri
rukis	0.15	1.10	1.20	1.20	1.15	1.35
nisu	0.20	1.60	1.80	1.90	2.10	1.85
oder	0.15	1.10	1.50	1.20	1.20	—
kaer	0.12	0.90	0.90	0.90	0.90	—
rukkijahu	0.15	1.40	1.30	1.25	1.25	1.45
sepijahu	0.25	2.50	2.60	2.50	2.50	—

¹⁾ kg hinnad. ²⁾ hinnad kauplustes.

ja -püül Puhk ja Poegade veskis. 5. II noteeriti järgmised hinnad kr. kv kohta (sulgudes eelmise nädala noteeringud): nisu 21—22 (21), rukis 12,5 (12), toidukaer 10,5 (10,5), oder (toidu ja õlle) 13. Puhk ja Poegade suurveskis: rukkijahu 14.20—14.80 (13.90—

14.50), rukkikipüül 22 (21), nisupüül (pehmesõre) 25—40 (25—40). A/s. Rotermanni tehastes: rukkijahu 14—14.30 (14—14.30), rukkikipüül 18.60—21 (18.60—21) ja nisupüül (pehmesõre) 25—41 (25—41).

LINATURG. — FLAX MARKET.

Šotist saabunud turuteadete kohaselt valitseb linaturul endiselt selgusetus, eriti vene lina pakkumises ja hinnas, kuna ei ole teada, mis hinnaga venelased algavad müüki.

„Der Deutsche Leinen-Industrielle“ järgi deklareeris Vene linamonopoli valitsus veel kord, et nende linaketrus siseriigis suureneb, mille tagajärjel piiratakse lina väljaveokogust veelgi, mistõttu oodatakse üldist pakkumise vähenemist ja peatselt hindade stabiliseerumist, kuigi teispoolt suurenev vene linase lõnga ja riide väljavedu võistleb Briti ketrusvabrikute tooteiga ja raskendab nende seisukorda.

„Dundee Prices Current Trade Report“ teatel müüis Läti linamonopol Saksa 1000 tn lina, hinnaga £ 50 kullas ja selle järele ei olevat monopolivalitsusel enam jäänud lina järgi üle 1600 tn.

Otseseist allikaist saadud andmeil on tehinguid linaga jälle tehtud ja hinnad olevat kujunenud enamvähem vastavaks šotist saadud hinnateatele, mis on järgmised:

	5. II 36	29. I 36	6. II 35
Võru-Petseri R . . .	£ 74—75	£ 76—77	£ 88—88.10
Pärnu ülepuhastet R	£ 74—75	£ 75—76	£ 85—86
Pärnu takk I . . .	£ 58—59	£ 59—60	£ 68—70
Läti Livoonia R . .	£ 75—76	£ 78.10—79	£ 88.10—89
Vene BKRO I sort .	£ 83—84	£ 86—87	£ 93—94

KARTULITURG. — POTATO MARKET.

Jaauari lõpul oli kartulite väljavedu võrdlemisi loid, kuid veebruari esimesel nädalal saadeti välisriikidesse üle 14 000 kv-i. Söögikartul läks enamuses Inglisse ja Rootsi, kuna seemnekartuleid saadeti lõunapoolsetesse riikidesse. Läänud aasta veebruaris ei veetud üldse kartuleid välja.

Praegu külmade ilmadega on maalt kartulite kokkuvõtmine raske. Läänud nädalal tuli Tallinna ainult kümme vaguni ümber. Väliturgudel pole ka praegu suuremat nõudmist meie kartuli järele. Käesoleval nädalal läheb Inglisse arvatavasti paar saadetist.

Tehingud Võru-Petseri linaga toimuvat £ 75 inglise tonnilt cif R sordi alusel ja Pärnu ülepuhastet lina on samas hinnas.

Möödunud nädalal Petseris peetud kuulaadale toodi 7 vagunit lina, hinnaga keskmiselt 112 snt kg R sordi alusel ja 4. skp. Võrus kuulaadale 35 vagunit (35 tn), hinnaga 111 snt kg R sordi alusel.

Petseri maakonnas arvatakse taludes müütmata lina 30—40%-le kogusaagist, kuna mujal Eestis on lina senini müütmata veel kuni pool kogusaagist.

Linahindade noteerimiskomisjon noteeris oma koosolekul 7. II 1936. a. Börsikomitee ruumes Tallinnas linakokkuostuhinnad riiklike standardsortide alusel 1 kg kohta franko kokkuostja ladu järgmiselt.

		Võru- ja Petserimaal	Mujal Eestis
ristina	R	112	111
hoffsdreiband	HD	109	102
dreiband	D	94	98
ordinardreiband	OD	88	82
low-ordinardreiband	LOD	72	71
takuprakk	H	60	59
takk I sort			72
„ II „			60
ohitustakk			17

Tendents selgusetat.

Mõnedes raudteejaamades kartulihinnad näitasid veidi tõusu, umbes 10—15 snt kv-lt.

Kartulihindade noteerimiskomisjoni koosolekul 10. veebr. s. a. Börsikomitee ruumes noteeriti järgmised hinnad:

1. Söögikartul raudteejaamades kr. 2,60—3,00 kv.

2. Tööstuskartul: tarklisvabrikutes kr. 1,70—2,20 kv; P-Eesti piiritusvabrikutes kr. 1,90—2,20 kv; L-Eesti piiritusvabrikutes kr. 2,20—2,50 kv.

Tendents söögikartuli tagasihoidlik.

KALATURG. — FISH MARKET.

Püügihodud saarte rannavetes ja väinades paranesid. Möödunud nädalal saabus Tallinna pea kõikidest suurkala-püügirajoonidest ekspordkala ning siseturu-kalasoorte. Saarte rannikvetes tuli peamiselt hea kvaliteediga hauged, millised eksporditi suuremalt jaolt Prantsusse (4500 kg). Sisevete te Pärnu lahe ekspordikaladest läksid peale Rootsi, Soome ja Šveitsi ka mõned kogused koha Saiksa ja üks proovisaadetis Inglisse (600 kg koha ja hauged).

Läinud nädalane sagedane muutus ilmastikus mõjus halvavalt kalakauba väärtusele ja hindadele. Sulanud värskekala pakuti 20—40% odavamalt värskest kalast.

Tallinna kalaturu seisukord 3.—8. II:

Kohad I valik 110—130 s. kg, küllmanud 100—120 s. kg, väiksemad 80—100 s. kg.

Haugid I valik, keskmised 60—70 s. kg, väiksemad 40—60 s. kg, küllmanud 40—50 senti kg.

Ihesed, suured 100—120 s. kg, mere-siidid keskmised 60—80 s. kg, väiksemad 50 s. kg.

Latikad, suured 50—65 s. kg, keskmised 40—50 s. kg, väikesed 30—40 s. kg, küllmanud kalad, keskmised 30 s. kg.

Meretindid 65 s. kg. Peipsi tint 25 s. kg.

Lutsud 30—35 s. kg, vimmad 30—35 sent. kg. Särjed 25 s. kg.

Rohkesti oli müügil ahvenaid. Keskmised I valikus sulakala 40—45 s. kg, väiksemad 30—35 s. kg, küllmanud keskmised 25—35 s. kg, väiksemad 15—25 s. kg.

Räimeturul valitses kauba vähesuse tõttu tagasihoidlikkus. Valituist suurtest räimedest nõuti 35 s. kg, valimata 23—25 s. kg. Kilu 30 s. kg. Tursad 25—35 s. kg.

Soolakala järele nõudmine elav, hinnad endised.

Tartu kalaturul oli pakkumine ja nõudmine elav. Kalahinnad 8. II:

	kg		kg
haug	35—45 s.	ihes	90—100 s.
koha	100 "	latik	15—40 "
rääbis	45 "	luis	28 "
ahven	5—25 "	kiisk	7—12 "
meretint	55 "	räim	25 "

Jaauari kestel kontrolliti ja lubati väljaveoks:

koha	902 kv	latikaid	51 kv
ahvenaid	158 "	lutse	12 "
turski	89 "	angerjaid	6 "
hauged	45 "	kalakonserve	98 "

INFORMATSIOONI OSA

EESTI PANGA NÄDALAARUANNE.

Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return,

31. jaanuaril 1935. a.

AKTIVA

PASSIVA

1. Kattevara: — <i>Reserve:</i>		1. Põhikapital — <i>Capital</i>	5 000 000,—
kuld, rahas ja kangides	34 121 184,58	2. Tagavarakapital — <i>Reserve Fund</i>	596 252,48
välisraha	884 142,71	3. Jooksvad kohustused: — <i>Current Liabilities:</i>	
2. Vahetusraha — <i>Subsidiary Coin.</i>	3 427 771,02	a) pangatšhed liikvel	39 582 925,—
3. Sisavekslid: — <i>Home Bills:</i>		b) jooksvad arved:	
kaubavekslid	7 574 473,20	valitsuse	17 561 824,61
põllumajandusl.	1 264 163,52	pankade	11 930 112,26
metsatööstusl.	22 873,19	teised	3 180 557,27
4. Laenud: — <i>Loans and Advances:</i>	9 861 509,91	4. Muud passivad — <i>Other Liabilities</i>	32 672 794,14
valitsusela	—		7 313 272,88
toistele*)	14 451 863,52		
5. Kinnis- ja vallasvara — <i>Immovable Property and Equipment</i>	2 978 866,90		
6. Muud aktivad — <i>Other Assets</i>	20 84 955,51		
	85 105 244,45		85 105 244,45

Kattevara vahetord jooksvate kohustustega: } 4,45 %
Proportion of Reserve to Current Liabilities: }

*) Selles summas Vab. Val. poolt garanteeritud laene Kr. 2 633 938,60
Includes Ekr. 2 633 938,60 guaranteed by the Government.

JUHATUS.

VÄLISMINISTEERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

SVEITS.

Šveitsi majanduslik olukord.

Economic Conditions in Switzerland.

Möödunud aasta viimasel veerandil tulid Šveitsi majanduses esile märgatavad seisukorra halvenemise tunnused. Tööpuuduse kasv kestis edasi suurenevas proportsioonis. Detsembri lõpul tõusis töötute arv uue rekordseisuni 119 tuh. 91 tuh. vastu 1934. a. Põhjuseks oli ehitustööstuse katastroofilise languse kõrval ka tööpuuduse kasv pea kõigil teistel tööaladel, eriti metalli- ja masinatööstuses.

Aasta II-sei ja III-dal veerandil tõusnud suurkaubanduse hindade indeks näitas väikest tagasiminekut detsembris; aasta algusest peale näitab ta siiski veel tõusu 88-lt jaanuaris 92-le detsembris. Ka elatusmaksumusindeks, pärast langust 128-lt 126-le mais, tõusis uuesti aasta lõpuks 130-le, peamiselt toitainete arvel. Analoogilise kõikumise tegi läbi põllumajandussaaduste hindade indeks, tõustes pärast nõrgenemist 107-le aasta algul 103-ni kevadel, novembris 115-le (dets. 114), seega 11%. Tõus toimus peamiselt tapaloomade ja munade arvel, lihaloomade hindade tõustes 15—20%. Selle hindade tõusu tagajärjel on põllumajanduse seisukord pisut paranenud. Sellele vaatamata vähenes üldine toodang loomapidamise alal (ühes arvatud piim) 1935. a. pisut, nimelt 890 milj. frangile 905 milj. fr. vastu 1934. a.

Üldist põllumajanduse toodangut hinnatakse 1. a. kohta 1204 milj. frangile 1223 milj. fr. vastu eelmisel aastal.

Elatusmaksumuse tõus 1. a. teisel poolel oli tingitud osalt hindade paranemisest maailmaturul, peamiselt aga valitsuse põllumajandussaaduste hindade toetamise poliitikast (sisseveokitsendused jne.) ja fiskaalpoliitikast (tollikõrgendused suhkrult, bensiinilt jne.). Tõus toimus rööbiti suurmüügihindade kõvenemisega. Kuna kõrvuti sellega näitab üldine majanduslik seisukord halvenemise tunnuseid, hinnatakse siin hindade tõusu ebaterve nähtusena ja võrreldakse seda isegi analoogiliste nähtustega Saksas ja Itaalias, kus need omavad juba inflatsioonitunnuste iseloomu.

Väliskaubanduse arenemine näitas ka 1935. a. lõppveerandil vähenemistendentsi, nagu selgub järgmistest arvudest:

	Sissevedu	Väljavedu	Läbikäik	Sisseveo ülekaal
	(Miljonid Šv. frangid.)			
IV veerand 1934 . .	378,9	285,4	614,3	148,5
1935 . .	354,9	281,7	586,6	123,2
Aasta — 1934 . .	1494,5	844,3	2278,8	590,2
1935 . .	1283,3	822,0	2105,3	461,3

Märkida tuleb väliskaubandusbilansi passivuse vähenemist 1. a. umbes 22% võrra, mis saavutati vaid sisseveo kärpimise teel, kuna ka väljavedu vähenes 1. a. (umbes 3%). Väljaveo alal on palju kannatanud tekstiiltööstus, — vähenemine 137-lt 140-le milj-le fr-le (25%). Teised tootmisalad on suutnud oma väljavedu hoida endisel tasemel või isegi pisut suurendada, nagu metalli- ja masinatööstus (peamiselt kellade arvel).

Väliskaubanduspoliitika alal püsib endine joon, mis suunatud sisseveo kitsendamisele ja ostude juhtimisele maisse, kuhu võimaldub vastaval määral eksportida šveitsi kaupu. Liidu parlamendi viimasel sessioonil pikendati vastavaid volitusseadusi, milliste kehtivus oli piiratud 1935. a. lõpuga, kuni 1937. a. lõpuni.

Liidu finantsseisukorra arenemine teeb Berni keskvalitsusele tõsist muret, kuna võitlus majanduskriisi vastu nõuab järjest suuremaid summasid, tulud aga näitavad paljudel aladel vähenemist. Eelarve 1936. a-ks näitab tulude osas 419, kuludena 496 milj. fr., puudujääk seega ümmarguselt 77 milj. fr. (1935. a. eelarve täitmise oodatavad arvud on vastavalt 473, 502 ja 29 milj. fr.). Kuna peale selle liidu valitsusel tuleb hoolitseda liidu raudteede puudujäägi katmise eest (1935. a. 60, 1936. a. umbes 70 milj. fr.), tuli otsida uusi abinõusid puudujääkide katmiseks, milleks esitati liidu parlamendile uus finantsprogramm. Viimane näeb ette kulude kärpimisi 57 ja tulude suurendusi 73

milj. fr. suuruses, parandades seega riigi tulude-kulude tasakaalu umbes 130 milj. fr. võrra.

Arutluselolevad abinõud riigirahanduse terendamiseks on aidanud rahaturu seisukorda, mis oktoobris ja novembris oli järjekordselt pinev, aasta vahetusel pisut parandada. Obligatsioonide börsiindeks, mis saavutas novembri lõpul rekordse madalseisu, tõusis 10. jaanuariks uuesti 8 punkti võrra ja on ka edasi püsinud sel tasemel väikese tõusutendentsiga. Asjaolu, et obligatsioonide kursi languse tegid enamvähem kaasa ka aktsiad, jäädes hiljem püsima novembris saavutatud madalale tasemele, näitab, et usalduse kriis oli õige sügav. Igal juhul näitas rahaturg uue aasta algul paremat seisukorda ja pisut suuremat likviditeeti.

Šveitsi frangi suhtes väljendus rahaturu pinge möödunud veerandi märgatavas, kuid möödaminevas kursinõrgenemises, mis oli aasta vahetuseks suurel määral likvideeritud. Šveitsi rahvuspanga kullareserv kannatas selle all vaid minimaalselt. 1935. a. jooksul vähenes Rahvuspanga kulla- ja deviiside reserv üldse 1915-lt 1399 milj-le fr., seega 27% võrra. Katteprotsent langes sama aja kestel 95,0-lt 84-le. Kaotatud 500 milj. kulla-reservist on läinud peamiselt kapitali väljaveo tagajärjel välismaale. Šveitsi frangi seisukord aasta vahetusel näib olevat seega mõrgem kui aasta varem. Siiski, arvestades riigirahanduse käsiloleva korraldamise senist head mõju peaks frangi stabiilsus lähemaks tulevikuks olema kindlustatud, kui ei tule erakorralisi pöörded rahaturul.

UNGARI. Inglise rahanduslikud kavad ühenduses Doonau basseiniga.

England's Financial Plans in Connection with Danube Basin.

Ungari majanduslik ajaleht „Magyar Közgazdaság“, 30. I. 36., kirjutab:

„Pärast kantsler Schuschniggi sõitu Prahasse ja sellele järgnenud Tšehhoslovakkia peaministri Hodzsa seletusi Doonau riikide majandusliku lähenemise vajadusest, algavad Austria-Tšehhoslovakkia majanduslikud läbirääkimised. Nende läbirääkimiste eesmärgiks on majanduslike suhete ja kaubavahetuse tihendamine endise monarhia kahe järglasriigi vahel. Mis tagajärjega need läbirääkimised lõpevad, ei ole teada. Tõsiasi on kahtlemata see, et Schuschniggi kavatsuste kohaselt tuleb kõne alla „majandusliku Doonau basseini“ praktilise teostamise küsimus.

Doonau riikide tihedama majandusliku koostöö kavas, alates Tardieu kavast kuni Rooma paktini, mis oli õieti esimeseks sammuks selle poliitilise kava teostamise poole, ei tule näha midagi erilist selles, et Tšehhoslovakkia tahab avada Austria kaudu esimest teed Rooma poole. Kuid teispoolt tunnevad praegu ka Inglise ja Prantsuse ringkonnad huvi laenuallatusliku Doonau pakti teostamise võimaluste vastu. Saksa ajalehed teatavad, et Schuschnigile on antud mõista, et ta võiks saada Inglise turul uusi laene, kui tal

peaks minema korda Tšehhoslovakkia tōm-mata kaasa Doonau konföderatsiooni Rooma pakti vaimus. Doonau riikidele avaneks seega jälle inglise rahaturg. Siin ei ole kõnet mitte ainult Austriast, vaid ka Tšehhoslovakkia, Ungarist ja Rumeeniast.

Nii Saksa kui ka Prantsuse majandusringkondade arvates asub Inglise võibolla juba lähemal ajal konkreetsete sammude astumisele. Londoni City arvates peavad Doonau riigid, kes soovivad teha siselaenu, looma laenu tegemiseks eeltingimusi ja ka seda, et välismaised rahaturud võiksid võtta osa nende uuemaist emissioonest. Inglise arvates tulevad need siselaenu osalt kasustada vanade välisvõlgade fundeerimiseks.

Inglise Treasury esindajad viibivad Budapestis, pidades informatiivse iseloomuga läbirääkimisi, ja nad on kuuldavasti kõnelenud sellest Inglise suurejoonelisest rahanduslikust kavast.

Ungari majandus- ja rahandusringkondadel tuleb oodata suure tähelepanuga lähema aja sündmusi. Et need sündmused on saanud algatuse majandusringkondadelt, selles ei ole kahtlust. Ungari peab igatahes ka edaspidi jääma asjalikule ootavale seisukohale.“

SAKSA.**Saksa väliskaubanduse korraldamine kliiringuga.***Organising of German Foreign Trade by Clearing.*

1935. a. jooksul asendati Saksa seniseid ekspordusoodustusi, mis olid seotud välismaal asuvate Saksa obligatsioonidega, skriipside jne. disagio kasustamisega, muude soodustustega, mis vastandiks välismaal liikuvate Saksa väärtpaberite ülesostule Saksa ekspordija poolt ei nõua välisvaluuta kulutamist. Nende soodustuste hulka kuulub ekspordipremiate maksmine n. n. Industrie-Umlage fondist, erakliiring välismaalasele avatud sisetähtsuste maksumise kaudu ja osalt ka arveviendussoodustused Saksa arvevienduskassa ja välisriikide keskpankade vahel. Kahe viimase abinõu suhtelist tähtsust võimaldab hinnata see asjaolu, et Saksa üldisest väljaveost 1935. a., mis ulatus 4269,7 milj. margale, 60% kaubahinnast tasuti keskpankade arvevienduse ja 20% eraarvevienduse teel. Et arvevienduse vahekorid eeldab maksuvahekordade tasakaalustamist, seda on aga Saksa praeguse majandusliku seisukorra juures raske saavutada, siis Saksa arveviendusvahetordi välisriikidega iseloomustab viimaste püüed ühepoolsete autonoomsete määruste läbi vähendada aktivasaldode kujunemise võimalust. Riigid, kelle kaubabilanss Saksaga on tavaliselt passiivne, näit. Prantsuse, on aktiivne töus püüdnud takistada sundkliiringu abil (Prantsuse püüab selle abil realiseerida l. a. esimesel poolal väga kõrgele töusnud aktivasaldot). Teised riigid on püüdnud mõjutada kliiringmarga kurssi. Eriti kujukalt iseloomustavad kliiringraskusi ja nende ületamise katseid Saksa maksuvahekorrad Lõuna-Slaavia.

Juba kauemat aega L.-Slaavia—Saksa kliiringvahekorrad andsid tulemusena tugeva aktiivsaldot Lõuna-Slaavia kasuks. Et Lõuna-Slaavia importijate sissetasumised Belgradi rahvuspanka ei pidanud sammu Saksa importijate sissetasumistega L.-Slaavia arvele Saksa Verrechnungskassas, siis tekkis L.-Slaavia ekspordijaile soovimatuid viivitusi (6

kuud ja üle selle) raha kättesaamisega Saksa müüdnud kaupade eest. Sest raskusest saadi üle sel teal, et L.-Slaavia rahvuspank hakkas ekspordijaile andma välja kliiring-maksujuhiseid niipea, kui oli tõestatud Berliinis toimunud sissetasumist. Neid maksujuhiseid võisid L.-Slaavia importijad kasutada Saksa kaupade tasumiseks, kuid ainult ostusumma 50% ulatuses. Muu osa tuli tasuda dinaarides. Maksujuhised olid möödunud aasta lõpul müügil 20% disagioa. Et selle süsteemi juures kliiringmarkade pakkumine pidi kujunema nõudmisest suuremaks, siis „D. Volksw.“ teatel L.-Slaavia rahvuspank olevat 15. skp. alates otsustanud lubada saksa kaupade tasumist kliiringmarkadega 100% ulatuses. Uute kliiringtšekide pakkumine ja müük toimuks börsi kaudu. See korraldus pidurdab kaupade väljavedu Saksa, vähendades ekspordija tulu või tõstes hinda saksa importijaile, ning soodustab saksa kaupade importi, tehes nad hinna poolest võistlusvõimellismaks. Seejuures keskpank ei ole enam koormatud kliiringmargadega. L.-Slaavia ekspordija saab oma raha Saksa müüdnud kauba eest mitte oma keskpangalt, vaid börsilt, müttes seal maha omad kliiringmargad, mille ostjaini esinevad importijad. Valuutariisiko ja kaotus intresside alal jäävad maksujuhise omaniku kanda. Senist aktiivsaldot L.-Slaavia kasuks, mis ulatuvat 23 milj. margani, kavatseb keskpangalt võtta üle L.-Slaavia valitsus, kasustades seda riiklike tellimiste tasumiseks Saksa. „D. Volksw.“ arvates Saksa peaks astuma samme L.-Slaavia ühepoolse korralduse muutmiseks kahepoolse kokkuleppe läbi, sest kuigi ta soodustab saksa kaupade väljavedu L.-Slaaviasse, kergitab ta vastavalt L.-Slaavia kaupade hindu Saksa. Nagu näitavad senised kogemused, on Saksa püüdnud selliste kahepoolsete kokkulepete puhul tulla vastu oma väliskontrahentidele üksikult juhtudel võimaluse piires.

LEEDU.**Leedu sigade müük N. Venesse 1936. a.***Sale of Pigs by Lithuania to U. S. S. R.*

Neil päevil sõlmiti Moskvas Leedu eksporditapamajade a.-s. Maistas'e ja N. Venes „Eksporthleb“ vahel kokkulepe sigade- ja

veistemüügiks 1936. a. Selle kokkuleppe kohaselt avaneb Leedul võimalus ekspordida 1936. a. N.S.V.L'u 60 000 peekonstiga,

25 000 pekisiga, 2 000 sugukulti ja 800 sarvloomade arv 1 200-le. Pekistegade müük on alanud juba ning kestab aprillini. Hiljem tehakse vaheaeg kuni sügiseni, ning siis algab taas nende eksport. Peekonsigade eks-

port N. S. V. L'u algab veebruari lõpul ja kestab aasta läbi. Sugukultide vastuvõtt „Eksportchleb'i“ poolt algab sügisel. Osa sarvloomadest ostetakse kevadel — umbes 1/3 —, teine osa sügisel. Kogusummas saavad Leedu N. S. V. L'ult oma sigade ja veiste eest 1936. a. jooksul umbes 10 milj. litti.

LÄTI. Olaine soo kuivatamine Lätis. — Drainage of Olaine Swamp.

Läti põlluministeeriumi maakorralduse peavalitsus teostas uurimusi Olaine (Tiirula) soo kuivatamiseks Riia-Miitavi raudtee ja maantee ääres. Riist 25 km kaugusel Bluki jaama vastu 200 ha-lisel alal teostati juba kuivatamis- ja kultiveerimiskatseid. Kui ilmastik lubab, siis kavatakse alustada veel sel talvel eeltöid sookuivatamiseks, kaevates magistraalkraave vee juhtimiseks Missa jõkke.

Uurimused annavad lootust, et praeguse soo asemel läheb korda seada sisse aiamaandusi, mis varustaksid juur- ja puu-

viljaga Riia ja Miitavit. Kultiveeritud soole kavatakse asutada 12—15 ha suurusi aiamaapidamisi. Neile kõigile püstitatakse ühe mudeli järgi ehitised (elumaja, lauda ja veel ühe majapidamisehitise), mis siis antakse täiesti valmis kujul teatava tasu eest üle uutele peremeestele.

Neiks töiks on määratud Lt. 100 000. Kui see algatus annab häid tulemusi ja end tege-likult õigustab, siis sookuivatamist, arvestades suurte keskuste lähedust ja häid teid, kavatakse laiendada tunduvalt.

BELGIA. Belgia viljasaak. — Crop Production of Belgium.

Rooma rahvusvahelise Põllumajanduse Instituudi andmeil tootis Belgia 1935. a. 16 317 000 meeter-tsentnerit nisu, rukist, otra ja kaera. 1934. a. oli see arv 19 155 000 m/ tsentn. Viimasel kolmel aastal oli Belgia viljatoodang järgmine:

	1933. a.	1934. a.	1935. a.
	(1000 meetertsentneris.)		
Nisu	4 101	4 391	3 751
Rukis	5 667	5 645	4 891
Kaer	8 805	8 085	6 611
Oder	1 004	1 054	1 064
	19 077	19 155	16 317

Belgia viljatoodang, mitte kattes maa tarvitust, on põhjustanud järgmise viljajampordi:

	1933. a.	1934. a.	1935. a.
	(1000 meetertsentneris.)		
Nisu	11 897	12 976	andmed
Rukis	1 884	1 286	puuduvad
Kaer	330	181	"
Oder	4 094	3 781	"
	18 205	18 224	

Belgia vilja üldine väljavedu oli 1933. a. — 1 443 000 mts., millest oli 875 000 mts. nisu ja 461 000 otre; 1934. a. 1 003 000 mts., millest 744 000 mts nisu ja 258 000 mts otre.

ROOTSI. Rootsi väliskaubandus 1935. a. — Swedish Foreign Trade in 1935.

Esialgseist arvudest ilmneb, et Rootsi sisseveo väärtus 1935. a. oli 1 468,0 milj. kr. ja väljaveo väärtus 1 290,8 milj. kr. 1934. a. olid vastavad arvud 1 304,7 ja 1 302,4 milj. kr. Eksportiväärtus vähenes läinud aasta

jooksul 11,6 milj. kr. võrra, kuna impordiväärtus samal ajal tõusis 163,3 milj. kr. Impordi ülekaal oli läinud aastal 177,2 milj. kr., kuna eelmineval aastal oli sama ülekaal ainult 2,3 milj. kr.

A.-s. „Rotermann'i Tehased“

end. Chr. Rotermann, asut. 1829. a.

Juhatus: Tallinnas.

Osakonnad: Tartus, Viljandis, Narvas.

Esindame: „Opel“ sõiduautod ja veoautode alused.

„Krupp“ veoautode alused.

„Continental“ kummid.

Elusloomade, liha ja
lihasaaduste eksport

Eesti Peekoni Eksportühisus

Estonian Bacon Export Co, Ltd.

Export of Meats

Juhatus: Tallinnas,
S. Roosikrantsi 4-a – 9. Telefon 463-63

A/S „Ühiselu“ trükk, Tallinn. 1986.

ESTI
PÄEVLEHTAAMATUKOGU
AR